

24 września 2026

II OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA PWD
SPOT - *kajmy się*
tam, gdzie zaczyna się zmiana

Szkoły i placówki wsparcia dziennego jako ogniwa zintegrowanych działań na rzecz dziecka i rodziny.

DR EWELINA ZUBALA

Wydział Pedagogiczny
Uniwersytet Warszawski

O współpracy

Kierownik P: Idea jest taka, żeby współpracować ściśle ze szkołami, które są wyznaczone w projekcie. Ta współpraca się układa różnie. Powinna być ścisła, (...) gdyż nasza placówka ma być wsparciem dla nauczycieli.

O współpracy

33% pracowników szkół biorących udział w badaniu nie wie o istnieniu okolicznych placówek wsparcia dziennego.

Mniej niż połowa potrafiła poprawnie wymienić okoliczne placówki, nie myląc ich z innymi podmiotami, takimi jak np. domy kultury czy poradnie psychologiczno-pedagogiczne.

Tylko połowa respondentów poprawnie klasyfikujących placówki deklaruje współpracę.

O współpracy

Kierownik L: XX [wychowawca w placówce], która jest pedagogiem, bywała w okolicznych szkołach, żeby dojść do jakiegoś porozumienia z dyrektorkami szkół, żeby powiedziały nauczycielom, bo trudno chodzić do każdego nauczyciela, że jest taka placówka obok, żeby może dzieci mieszkające w pobliżu [przyszły]. Nie mieliśmy dobrego doświadczenia z tego.

Kierownik D: Przez koleżankę, która pracuje u nas i która pracuje w szkole. To jest ścisły kontakt.

O współpracy

Kierownik A: [wychowawczyni z placówki] poszła z (...) tatą do szkoły i chciała porozmawiać z pedagogiem szkolnym i ta powiedziała, że nic nie może przekazać, bo Pani nie jest uprawniona.

Kierownik M: Utrzymuję kontakt stały z pedagogiem szkolnym ze szkoły X, z panią X. Ona lepiej zna dzieci prawda, ponieważ ma wieloletni staż pracy w tej szkole, więc raz na miesiąc albo raz na dwa miesiące kontaktuje się z nią telefonicznie albo spotykamy się i tak jakby rozmawiamy sobie o naszych dzieciach, które chodzą do tej szkoły i na tą świetlicę. No i omawiamy po prostu - jak one się zachowują w szkole, jak na świetlicy, o ich problemach... Może ja coś wiem, czego pani nie wie i na odwrót. Po prostu tak jakby uzupełniamy się informacjami na temat danych dzieci.

O współpracy

Kontakt placówek wsparcia dziennego z pracownikami szkół nie jest czymś częstym i powszechnym. Zdecydowana większość respondentów twierdzi, że kontakt jest sporadyczny bądź rzadki (raz na 2-3 miesiące). Nieliczni nauczyciele wspominają o bieżącej współpracy z wychowawcami czy kierownikami placówek.

Kierownik D: W ramach zespołu z pedagogami mamy też ścisły kontakt i omawiamy ewentualnie telefonicznie informacje.

Dlaczego?

Zdaniem Kierowników (badanie własne, 2019):

brak czasu

brak motywacji zewnętrznej (finansowej)

brak wiary w sens tego działania

brak wiedzy?

....

Co na to przepisy?

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Art. 23. [Współpraca
placówki wsparcia
dziennego z innymi
podmiotami]

1. Placówka wsparcia
dziennego współpracuje z
rodzicami lub opiekunami
dziecka, a także z
placówkami oświatowymi i
podmiotami leczniczymi.

Prawo oświatowe **nie**
ustanawia
symetrycznego,
szczególnego
obowiązku szkoły
współpracy z PWD.

Co na to przepisy?

Art. 44 Prawa oświatowego

ust. 1 nakłada na szkoły obowiązek podejmowania działań prowadzących do tworzenia optymalnych warunków działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej.

Natomiast art. 44 ust. 2 wyraźnie stwierdza, że działania te dotyczą m.in.: „współpracy z rodzicami i środowiskiem lokalnym” – art. 44 ust. 2 pkt 4.

Rozporządzenia o PPP

§ 4 ust. 3 pomoc ta jest organizowana i udzielana we współpracy m.in. z:

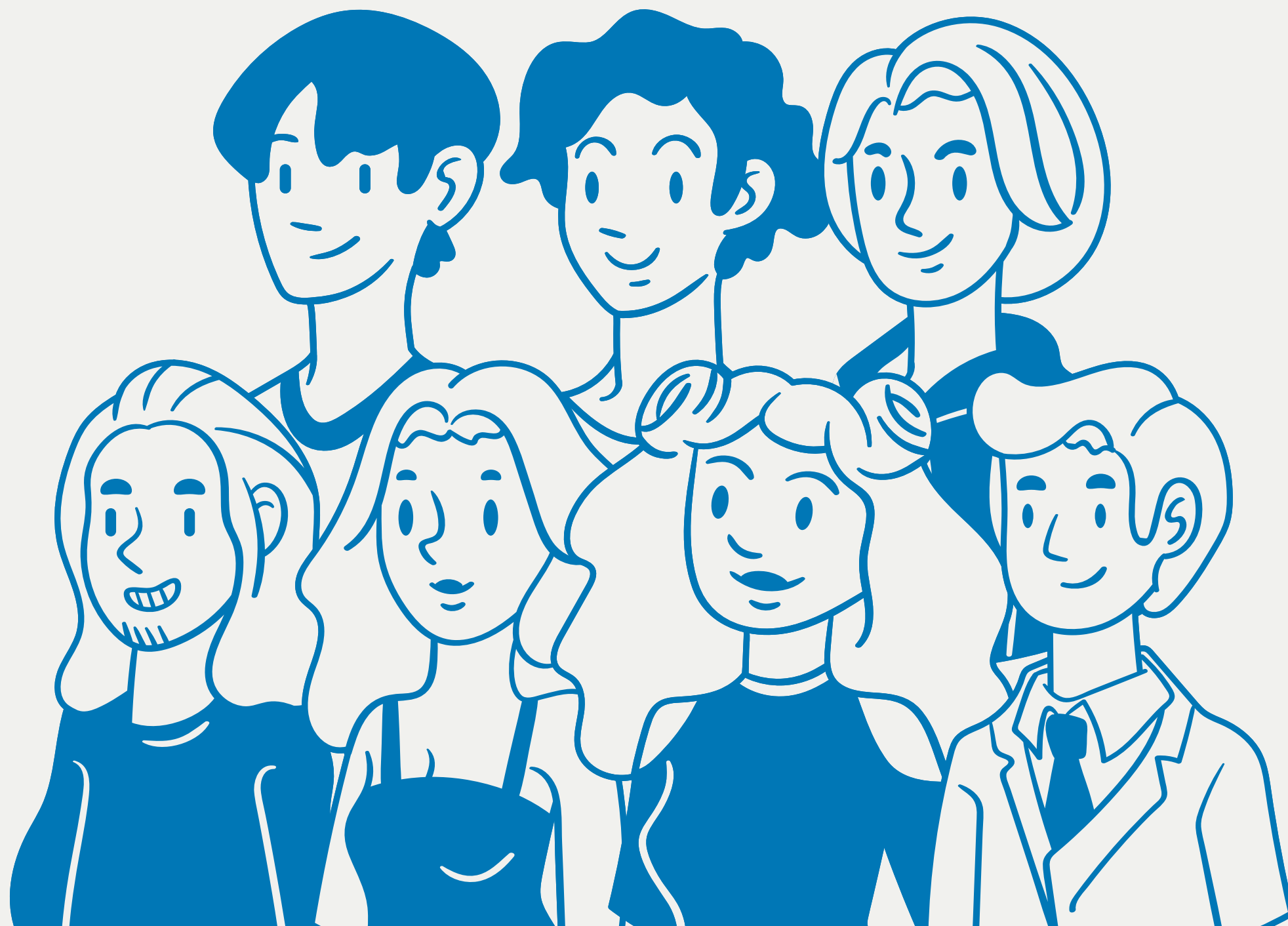
„organizacjami pozarządowymi oraz innymi instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży”.

§ 4 ust. 4 “Dyrektor przedszkola, szkoły lub placówki uzgadnia z podmiotami wskazanymi w ust. 3 warunki współpracy.”

§ 24 pkt 5 [zadania pedagoga, psychologa]
„inicjowanie różnych form pomocy w środowisku przedszkolnym, szkolnym i pozaszkolnym uczniów”.

Dlaczego jest jak jest?

Niechęć? Niewiedza?

Szukam winy w nas... czyli w szkolnictwie wyższym

W jaki sposób w procesie kształcenia nauczycieli przygotowuje się przyszłych nauczycieli do współpracy z placówkami wsparcia dziennego oraz innymi podmiotami środowiska pozaszkolnego działającymi na rzecz dzieci i rodzin?

Jakie wymogi w tym względzie stawiają uczelniom Standardy kształcenia nauczycieli?

Analiza efektów uczenia się

Sama nazwa „placówka wsparcia dziennego” nie występuje w standardzie. PWD można tu ujmować jako element środowiska pozaszkolnego i środowiska lokalnego dziecka.

Najbardziej bezpośrednio do relacji szkoła–PWD odnoszą się moim zdaniem cztery grupy efektów: B.2.W3, B.2.U4, D.1/E.1.W4 i D.1/E.1.U6, a także ogólne kompetencje dotyczące środowiska lokalnego i współpracy z członkami społeczności lokalnej.

To właśnie na nich najłatwiej oprzeć argument, że przygotowanie do współpracy z PWD powinno znaleźć realne odzwierciedlenie w programach kształcenia nauczycieli.

Analiza efektów uczenia się

Efekty ogólne

Absolwent jest gotów do:

- rozpoznawania specyfiki środowiska lokalnego i podejmowania współpracy na rzecz dobra uczniów i tego środowiska;
- pracy w zespole, pełnienia w nim różnych ról oraz współpracy z nauczycielami, pedagogami, specjalistami, rodzicami lub opiekunami uczniów i innymi członkami społeczności szkolnej i lokalnej.

Analiza efektów uczenia się

Przygotowanie pedagogiczne

B.2.W3 – absolwent zna i rozumie m.in. „znaczenie współpracy rodziny ucznia i szkoły oraz szkoły ze środowiskiem pozaszkolnym”.

B.2.U4 – „nawiązywać współpracę z nauczycielami oraz ze środowiskiem pozaszkolnym”;

Przygotowanie dydaktyczne

D.1/E.1.U6 – absolwent potrafi:

“podejmować skuteczną współpracę w procesie dydaktycznym z rodzicami lub opiekunami uczniów, pracownikami szkoły i środowiskiem pozaszkolnym.”

Analogiczne treści - w zał. dot. przedszkolnej i wczesnoszkolnej oraz specjalnej

W standardach nie ma miejsca na praktyki w tego typu placówkach (chyba, że np. w ramach metodyki przygotowującej do zawodu pedagoga szkolnego)

Co nam daje ta świadomość?

Placówki wsparcia dziennego powinny być traktowane nie tylko jako partnerzy szkół, ale również jako partnerzy procesu kształcenia nauczycieli.

Powinny być miejscem praktyk, obserwacji, projektów środowiskowych i uczenia się współpracy międzyprofesjonalnej.

Być może jest to temat do dyskusji wokół zmiany standardu...??

Dziękuję

SPOT-KAJMY SIĘ. TAM, GDZIE ZACZYNA SIĘ ZMIANA
:)